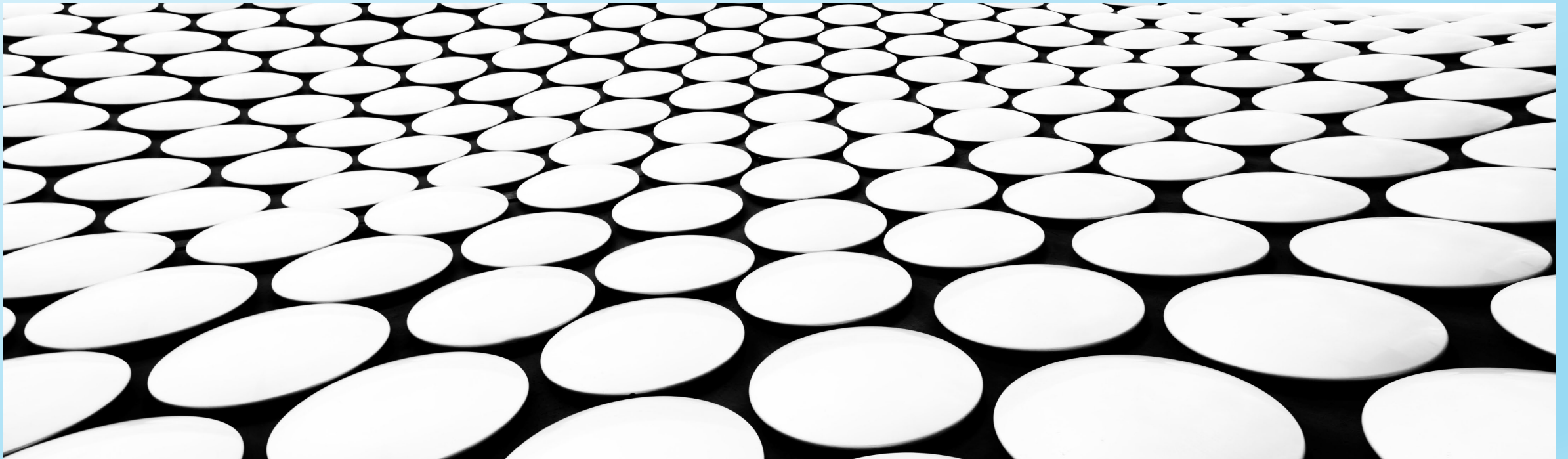

ARHITECTURA SISTEMELOR DE CALCUL

UB, FMI, CTI, ANUL III, 2022-2023

Performante energetice

Care este interesul programatorului

Programatorii de succes au fost întotdeauna preocupați de performanța programelor lor, deoarece obținerea rapidă a rezultatelor pentru utilizator este esențială în crearea unui software de succes.

Anii **1960 - 1970** -- memoria a fost constrângerea primară.

Anii **2000 - 2010** -- Natura paralelă a procesoarelor și natura ierarhică a memoriilor.

Astăzi -- Eficiența energetică a programelor devine o tinta relevanta.

Ce tehnici pot fi folosite de designerii de hardware pentru a îmbunătăți eficiența energetică?

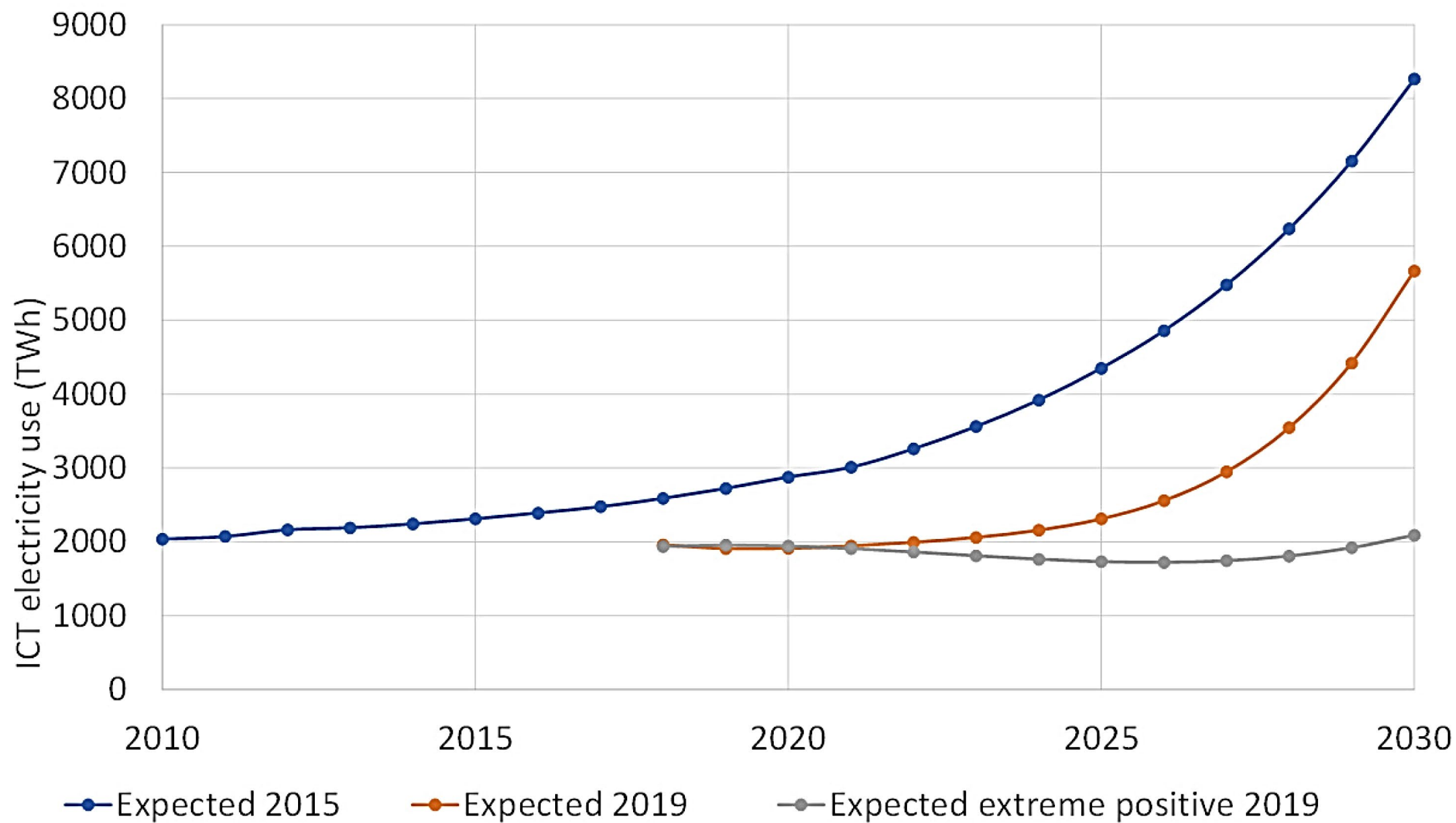
Modificarea frecvenței de ceas

Atât frecvența de ceas, cât și puterea au crescut rapid timp de zeci de ani, apoi creșterea s-a aplatizat relativ recent (începând 2004 cu Pentium IV Prescott).

Motivul pentru care cei doi parametri au crescut împreună este că sunt corelați.

Motivul pentru încetinirea recentă a creșterii este că ne-am confruntat cu apropierea de limita practică de putere impusă de răcirea microprocesoarelor

Deși puterea manifestă o limită impusă ceea ce putem răci, în era PostPC resursa cu adevărat critică este **energia**.

La fel cum măsurarea timpului în secunde este o măsură mai certă a performanței programului decât o rată precum MIPS, măsurarea energiei în Jouli este o măsură mai bună decât o putere exprimată în Wați, care este Joule/secundă.

Tehnologia dominantă pentru circuitele integrate se numește:
CMOS (semiconductor complementar de oxid de metal)

Energia dinamică: energie care este consumată atunci când tranzistoarele comută între stările de 0 și 1 sau invers.

Energia ~ capacitatea electrică × tensiunea electrică²

Această relație exprimă energia unui puls în timpul dublei tranziții logice **0 → 1 → 0** sau **1 → 0 → 1**.

Pentru o singură tranziție energia este:

Energia ~ $\frac{1}{2}$ × capacitatea electrică × tensiunea electrică²

Puterea necesară per tranzistor este doar produsul energiei unei tranziții cu frecvența tranzițiilor:

Puterea $\sim \frac{1}{2} \times \text{capacitatea electrică} \times \text{tensiunea electrică}^2 \times \text{frecvența de comutare}$

Frecvența de comutare este funcție de frecvența de ceas.

Capacitatea per tranzistor este o funcție atât de numărul de tranzistori conectați la o ieșire cât și de tehnologie, care determină capacitatea atât a firelor, cât și a tranzistorilor.

Deși energia dinamică este sursa principală de consum de energie în CMOS, consumul de **energie statică** are loc din cauza **curentului de pierderi** care curge chiar și atunci când un tranzistor este oprit.

La servere, pierderile sunt de obicei responsabile pentru 40% din consumul de energie.

Astfel, creșterea numărului de tranzistori mărește disiparea puterii, chiar dacă tranzistoarele sunt întotdeauna oprite.

PERFORMANTE ENERGETICE

- Consumul de energie per comutare ($0 \rightarrow 1$ sau $1 \rightarrow 0$)

$$E_C = \frac{1}{2} C_l \cdot U^2$$

C_l este o capacitate specifica circuitului de comutare.

Aceasta capacitate este proporțională cu aria specifica medie a unui circuit de comutare si depinde de tehnologia microelectronica de fabricare a cipurilor.

Puterea P consumata de circuitul de comutare este proporțională cu frecvența de comutare (F_c):

$$P = E_C \cdot F_C$$

Modalități de scădere a consumului de energie

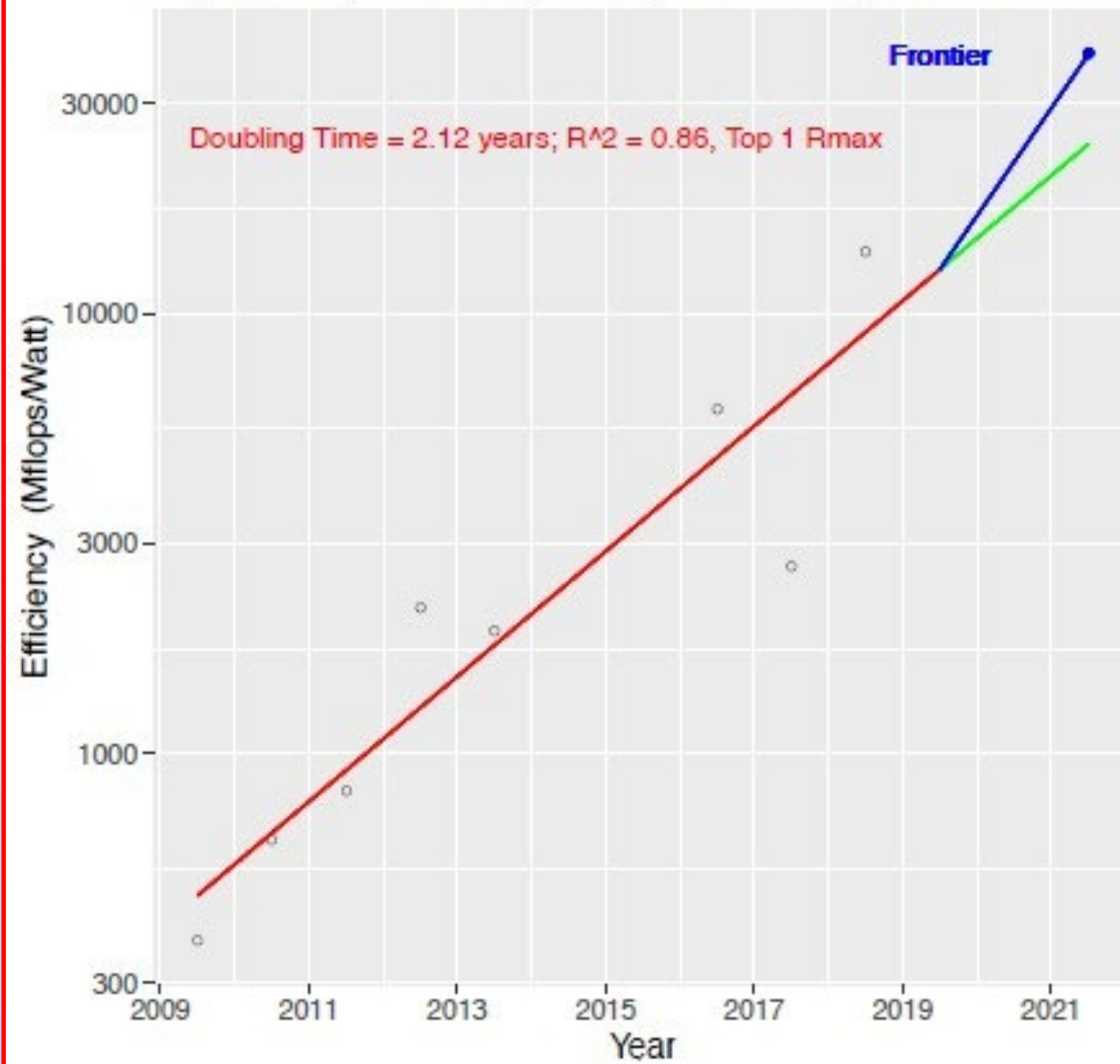
- Scăderea tensiunii de alimentare
- Miniaturizarea

Factori care determina cresterea consumului de energie

- Cresterea frecvenței de lucru
- Efectul de ambalare termica:

La cresterea temperaturii interne a circuitului creste capacitatea specifica C_1 si o data cu ea creste suplimentar consumul de energie. Aceasta ultima crestere are ca efect cresterea suplimentara temperaturii.

Top500 list, Efficiency of Top Performing Machines

	Processor Power (Watt)	Baseline Phases (Watt)	Atributable to Linpack Execution (Watt)	Rmax (GFLOPS)	Power Efficiency (GFLOPS/Watt)	RSD (Relative Standard Deviation)
i5-3210M (3rd gener.)	19.85 ± 0.06	11.90 ± 2.52	7.95 ± 1.69	32.64	4.1 ± 0.87	0.21
i5-4200H (4th gener.)	37.59 ± 0.25	12.19 ± 1.56	25.40 ± 3.27	74.64	2.9 ± 0.38	0.13
i7-6500U (6th gener.)	15.55 ± 0.17	1.30 ± 0.38	14.25 ± 4.18	63.92	4.5 ± 1.32	0.29
i5-10400T (10th gener.)	30.03 ± 0.06	1.14 ± 0.40	28.89 ± 10.14	112.28	3.9 ± 1.36	0.36
i7-1165G7 (11th gener.)	21.22 ± 1.94	2.31 ± 0.25	19.01 ± 2.40	148.47	7.8 ± 0.99	0.13

